

מועד ניסן תשפ"ג

בס"ד

בחינה בהלכות מצוות התלויות בארץ

ד' ניסן תשפ"ג

הנחיות לנבחן:

1. יש לכתוב בכתב יד ברור וקריא.
2. אין לכתוב את שם הנבחן או כל סימן מזהה אחר בתוך מחברת הבחינה. מבחן שימצא עליו סימן מזהה – המבחן לא ייבדק! ותוגש תלונה לוועדת משמעת.
3. יש לענות על כל שאלה בעמוד חדש!
4. שאלה המחולקת למספר סעיפים, אף תשובתה תהיה מחולקת כך. אין להשיב על כל חלקי השאלה יחדיו.
5. לתשומת לבכם: דפי הטיוטה לא ייבדקו!
6. חלק א' – עיון – 8 שאלות.
יש לציין בכל תשובה את מקורות הדין, דעות הראשונים, ופסיקת ההלכה.
חובה לענות על 7 מתוך 8 שאלות. נבחן שיענה מעבר לשאלות החובה יבדקו רק 7 התשובות הראשונות שכתב הנבחן לפי סדר כתיבתו במחברת הבחינה, למעט אם הנבחן סימן עיגול סביב 7 התשובות שמבקש לבדוק.
7. חלק ב' – יישום – 4 שאלות.
יש להתייחס למקרה, לבירור ההלכה והדין כולל ציון דעות הראשונים ופסיקת ההלכה.
חובה לענות על 3 מתוך 4 שאלות, נבחן שיענה מעבר לשאלות החובה יבדקו רק 3 תשובות הראשונות שכתב הנבחן לפי סדר כתיבתו במחברת הבחינה, למעט אם הנבחן סימן עיגול סביב 3 התשובות שמבקש לבדוק.

בהצלחה!!!

חלק א' – עיון

יש לענות על 7 שאלות מתוך 8 שאלות
יש לציין בכל תשובה את מקורות הדין, דעות הראשונים, ופסיקת ההלכה.

1. מאפיית בריאות שפיתחה לחמים העשויים ברובם מקמח אורז או קמח טפיוקה (סוג של קמח העשוי משיח המניוהט) ומיעוט הקמח הינו מקמח של שיבולת שועל המורגש היטב בטעם הלחם. כיצד ינהגו עם הפרשת החלה?
2. האם ניתן לתרום או לחלופין אם תרם מה דינו בכל אחד מהמקרים שלהלן – משיבולי חיטה מחוברות על תלושות, משובלים שלא נגמרה מלאכתן על שיבולים שנגמרה מלאכתן, משיבולים על החיטים, מחיטים על הפת. (יש לפרט מהמקורות ולנמק הדין).
3. מה דינו של המפריש תרומות ומעשרות לחברו
א. שחברו מינה אותו שליח אך ביטל שליחותו?
ב. שהפריש בלא ידיעת חברו אך לבסוף אמר לו חברו "כלך אצל יפות"?

עמ' 1 מתוך 3

4. האם מותר לכתחילה לצוות לגוי שילקט פירות מתוך מטע פירות שיש בו ספק ערלה. - פרט הדין מהמקורות שהמטע בארץ ישראל או כשהמטע בחו"ל.
5. הרכיבו או הבריכו אילן זקן עם פירות בתוך עץ צעיר, או אילן צעיר עם פירות באילן זקן מה דיין הפירות ומה דיין הגדולין?
והאם הכלל שאין גידולי היתר מעלין את האיסור תקף תמיד בידי ערלה. פרט!
6. האם ניתן מעיקר הדין להפריש לחומרא באחד מהמקרים שלהלן.
א. מפירות החייבים בתרומה על פירות הפטורים.
ב. מפירות שנה א' החייבים במעשר ראשון על פירות שנה ב' או ג'.
ג. מה הדין כשנתערבו פירות החייבים בפטורים, או משנה א' בשנה ג'.
7. האם מותר לאכול ענבים מתחת לעץ גפן שהבשילו אשכולותיו מבלי לעשר כלל.
יש לפרט לפי המקרים שלהלן
א. כשהעץ גדל בכרם - ובכוונתו לבצור עוד ענבים בכדי להוליכם לאכול בביתו / או על מנת למכור את הענבים בשוק אך תוך כדי בצירה הוא רוצה לאכול מעט ענבים מתחת לעץ.
ב. כשהעץ גדל בחצר ביתו - ובכוונתו לאכול אשכול ענבים מתחת צילו של העץ.
8. האם דין עיסה העשויה להיחלק נוהג באחד מהמקרים שלהלן
א. במפעל גדול המייצר בצקים לחלות, לחמניות, וכדו' ומשווקם בעודם קפואים קודם האפייה, ויש להם לקוחות קבועים הקונים מהם בצק גדול יותר משיעור חלה כדי שיפרישו הלקוחות בעצמם את הפרשת החלה.
ב. כשאדם פרטי עשה את הבצק ומחלק לעצמו או לחבריו בכמויות קטנות פחות מכשיעור חלה.

חלק ב' – יישום

יש לענות על 3 שאלות מתוך 4 שאלות

יש להתייחס למקרה, לבירור ההלכה והדין כולל ציון דעות הראשונים ופסיקת ההלכה.

9. אשה שלשה בצק בכדי להכין חלות לשבת אולם בכוונתה לעשות שני סוגי חלות - חלות מתוקות וחלות מלוחות. לשם כך היא ייעדה שמחצית מכמות הבצק שהיא לשה היא תצפה אותם בציפוי מים סוכר ובמחצית השנייה היא תפזר עליהם מלח גס. כיצד תנהג אם הפרשת החלה באחד מהמקרים שלהלן.

- א. כשבכל חלק שהיא ייעדה היה כמות שהיא כשיעור חלה.
- ב. כשבכל מחצית מהבצק אין כשיעור חלה אולם בצירוף שני החצאים יש כשיעור חלה.
- ג. כיצד נהג אם אירע שלאחר שהיא לשה את הבצקים וקלעה את החלות היא חזרה בה והחליטה לייעד את כל הבצק לחלות מתוקות.

10. חברה חקלאית בבעלות יהודים שרוצה לעשות מיזוג ושותפות עם חברה חקלאית בבעלות גויים, בכדי לנטוע יחדיו מטע עצי פרי.

- א. כיצד ינהגו עם הפרות הגדלים בשלוש השנים הראשונות.
- ב. וכמה עצות נוכל לתת להם בכדי שיוכלו להשתמש בפירות הערלה.

11. "במאפיית השלמות" מקפידים שכל הלחמניות יהיו בגודל ובקליעה שווה וכל לחמנייה שאינה תואמת נפסלת עוד בעודה בצק, אך בכדי לא לגרום נזק כלכלי למאפייה ניתנה הוראה להחזיר את אותם הבצקים הפגומים (לאחר שכבר הופרשה מהם חלה) למכונת הלישה כדי לערב אותו עם קמח ומים חדשים וליצור מהם בצק חדש.

- פרט את הדין האם ניתן לנהוג כך לכתחילה, ומה הדין בדיעבד, ואיזה עצה ניתן לתת להם.
- א. כשהלחמנייה מקמח חיטה והבצק החדש מקמח חיטה
 - ב. כשהלחמנייה מקמח חיטה והבצק החדש מקמח שיפון

12. חנות טבע שעשתה בצק עבה מקמחי חיטה מלאה, ובכדי לשמר את כל הערכים התזונתיים של הבצק היא הכינה אותו בהכנה טבעית על ידי ייבוש בחום השמש במקום לאפותו בתנור. כיצד ינהגו עם סדר הפרשת חלה.

- א. כשכל הבצק נאפה בשמש?
- ב. שחלק מהבצק נאפה בתנור וחלקו יובש בשמש?
- ג. לאחר שהכינו את הבצק התחרטו הבעלים והחליטו לאפות בתנור?

התאריך

עמ' 3 מתוך 3